Hyvinvointilautakunnan vastine tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen vuodelta 2025

HYVOLTK 11.11.2026 § 86
304/00.03.00/2026

Kuntalain mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnassa on seitsemän jäsentä.

Kuntalain velvoittamana tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

1) valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;

2) arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;

3) arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;

4) huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;

5) valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;

6) valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Vuoden 2025 osalta tarkastuslautakunta toteaa hyvinvontipalveluiden seuraavasti:

Tarkastuslautakunnan arvio

Hyvinvointipalvelut ovat keskeinen osa kunnan ennaltaehkäisevää toimintaa, ja palvelualue on onnistunut järjestämään laaja-alaisia ja kuntalaisia tavoittavia palveluita. Lautakunta pitää myönteisenä erityisesti yhteistyöverkostojen hyödyntämistä sekä matalan kynnyksen palveluiden saatavuutta.

Lautakunta pitää tärkeänä, että nuorten työllisyystilanteeseen kiinnitetään erityistä huomiota ja että nuorten Ohjaamopalvelut saadaan käynnistettyä.

Lautakunta kiinnittää lisäksi huomiota toiminnan rakenteellisiin haasteisiin. Palvelualueen toiminta on osin riippuvaista hankerahoituksesta ja sisältää runsaasti ei-lakisääteisiä palveluita, mikä lisää epävarmuutta toiminnan jatkuvuudesta taloudellisen tilanteen kiristyessä. Lisäksi hankemuotoisuus heikentää toiminnan pitkäjänteisyyttä.

Lautakunta korostaa, että toiminnan vaikuttavuuden arviointia tulee kehittää, sillä nykyiset mittarit eivät riittävästi kuvaa ennaltaehkäisevän työn tuloksellisuutta. Myös henkilöstöresurssien riittävyyteen ja toiminnan jatkuvuuteen tulee kiinnittää huomiota.

Hyvinvointia kuvaavat tulokset osoittavat, että Asikkala sijoittuu kokonaisuutena valtakunnallista keskiarvoa paremmalle tasolle. Lautakunta pitää myönteisenä erityisesti kuntajohdon sekä liikunta- ja kulttuuripalveluiden vahvaa tasoa, jotka tukevat kunnan hyvinvointityötä ja vetovoimaa.

Lautakunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että perusopetuksen tulokset ovat vain valtakunnallisella keskitasolla. Tämä, yhdessä aiemmin havaittujen hyvinvointihaasteiden kanssa, korostaa tarvetta vahvistaa lasten ja nuorten hyvinvointia sekä oppimisen edellytyksiä.

Hyvinvointilautakunnan vastine tarkastuslautakunnalle:

Hyvinvointipalvelut kiittää tarkastuslautakuntaa arvioinnista. Lautakunta toteaa hyvinvointipalveluiden toiminnan olevan kunnalle merkittävää, arjessa näkyvää ja pääosin tavoitteiden mukaista. Hyvinvointipalvelut tunnistaa arvioinnissa esiin nostetut kehittämistarpeet erityisesti henkilöstöresurssien, nuorten palveluiden, palveluiden saavutettavuuden sekä vaikutusten seurannan osalta. Vuoden 2025 tuloksia ja vuosina 2026–2027 toteutettavia jatkotoimia on syytä tarkastella erillisinä kokonaisuuksina.

Vuoden 2025 toiminnallinen ja taloudellinen toteutuminen
Arviointikertomuksen mukaan hyvinvointipalveluiden talous toteutui pääosin suunnitellusti. Toimintatuotot olivat 217 654 euroa (käyttöaste 152,2 %), toimintamenot 2 226 364 euroa (97,7 %) ja toimintakate −2 008 710 euroa (94,1 %). Toimintakate oli 126 290 euroa muutettua talousarviota parempi. Palveluiden järjestämisessä hyödynnettiin myös hankerahoitusta, joka on tukenut toiminnan kehittämistä mutta edellyttää jatkuvuuden ja henkilöstökuormituksen arviointia.
Tarkastuslautakunnan kokoamien toiminnallisten tietojen mukaan liikuntaneuvonnassa kohdattiin 71 asiakasta ja terveysliikuntaryhmissä oli viikoittain keskimäärin noin 400 osallistujaa. Liikuntahallissa kertyi lähes 107 000 käyntiä. Nuorisopalveluiden avoimessa toiminnassa oli noin 3 000

osallistumiskertaa, koulunuorisotyö tavoitti lähes 1 900 nuorta ja nuorten tapahtumiin osallistui noin 270 nuorta. Kirjastossa järjestettiin 100 tapahtumaa ja 50 koulutustilaisuutta. Nämä luvut kuvaavat palveluiden laajuutta ja tavoittavuutta, mutta eivät yksin osoita pitkän aikavälin hyvinvointivaikutuksia.

Nuorten palvelut ja Ohjaamo-toiminta
Tarkastuslautakunta edellyttää huomiota nuorten Ohjaamo-palveluiden käynnistämiseen ja toteaa nuorten työllisyys- ja koulutuspalveluiden kehittämiseen liittyvän rakenteellisia haasteita. Hyvinvointipalvelut toteaa, että nuorten Ohjaamo-toiminta on käynnistetty vuoden 2026 aikana. Ohjaamon fyysinen palvelutila saadaan käyttöön keväällä 2027. Palvelun käynnistyminen ja toimitilan käyttöönotto ovat eri vaiheita: toimintaa on aloitettu ennen pysyvän tilaratkaisun valmistumista.

Vuonna 2025 nuorisopalveluissa jatkettiin nuorten kohtaamista, koulunuorisotyötä sekä yhteistyötä järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa. Arviointikertomuksessa todetaan, ettei nuorisopalveluiden perussuunnitelma (NUPS) toteutunut tavoitellusti. Hyvinvointipalvelut ottaa tämän huomioon jatkovalmistelussa ja täsmentää suunnitelman aikataulua, vastuita ja seurantaa. Ohjaamo-toiminnan osalta seurataan jatkossa palveluun ohjautumista, tavoitettujen nuorten määrää, palvelupolkujen etenemistä ja toimijoiden yhteistyön toimivuutta.

Henkilöstöresurssit ja palveluiden jatkuvuus
Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota henkilöstöresurssien riittävyyteen sekä siihen, että hankerahoituksella ja määräaikaisilla järjestelyillä toteutettava toiminta voi lisätä epävarmuutta. Huoli on perusteltu palveluiden jatkuvuuden näkökulmasta. Hyvinvointipalveluissa arvioidaan toimintojen työmäärää, palvelutarvetta ja resurssien kohdentamista osana talousarvio- ja toimintasuunnittelua. Hankkeissa syntyneiden toimintamallien vakiinnuttamista tarkastellaan erikseen suhteessa käytettävissä oleviin pysyviin resursseihin.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä osallisuus
Vuonna 2025 hyväksyttiin hyvinvointisuunnitelma 2022–2025 sekä laaja hyvinvointikertomus 2021–2024. Tarkastuslautakunnan mukaan hyvinvoinnin vertailutiedot ovat kokonaisuutena valtakunnallista keskitasoa paremmat, mutta lasten ja nuorten hyvinvoinnin osalta on edelleen kehittämistarpeita. Hyvinvointipalvelut pitää tärkeänä, että hyvinvointitiedon perusteella kohdennetaan ennaltaehkäiseviä toimia yhteistyössä kasvatuksen ja opetuksen, hyvinvointialueen, järjestöjen ja muiden kumppaneiden kanssa.

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden sekä liikuntapalveluiden toiminnassa on saavutettu merkittäviä osallistumis- ja kävijämääriä. Toiminnan saavutettavuutta arvioidaan jatkossa myös eri ikä- ja väestöryhmien näkökulmasta. Tarkastuslautakunnan huomio palveluiden näkyvyydestä ja yhteistyöverkostojen hyödyntämisestä otetaan huomioon viestinnän ja palveluohjauksen kehittämisessä.

Vaikuttavuuden seuranta ja jatkotoimenpiteet
Hyvinvointipalvelut kehittää raportointia siten, että käynti- ja osallistumismäärien rinnalle nostetaan palveluiden tavoittavuutta, asiakaskokemusta, palvelupolkujen etenemistä ja yhteistyön tuloksia kuvaavia mittareita. Osa mittareistä on nimetty valtuustossa hyväksytyssä hyvinvointisuunnitelmassa vuosille 2026-2029. Mittareita seurataan vuosittain ja niille määritellään mahdollisuuksien mukaan lähtötaso, tavoitetaso ja vastuullinen seurantataho. Seuranta kytketään talousarviotavoitteisiin ja hyvinvointikertomustyöhön, jotta toimenpiteiden vaikutuksista voidaan raportoida aiempaa johdonmukaisemmin.

Keskeiset jatkotoimet ovat Ohjaamo-toiminnan vakiinnuttaminen ja toimitilan käyttöönotto keväällä 2027, nuorisopalveluiden suunnittelun ja seurannan täsmentäminen, palveluiden henkilöstö- ja rahoitusratkaisujen jatkuvuuden arviointi sekä hyvinvointivaikutusten mittaamisen kehittäminen. Toimenpiteiden tarkemmat vastuut, aikataulut ja resurssivaikutukset käsitellään osana toiminnan ja talouden suunnittelua.

Yhteenveto
Hyvinvointipalveluiden vuoden 2025 toiminta oli pääosin tavoitteiden mukaista ja taloudellisesti hallittua. Tarkastuslautakunnan tunnistamat kehittämiskohteet ovat olennaisia palveluiden kestävän järjestämisen kannalta. Erityisesti nuorten palveluissa on jo edetty: Ohjaamo-toiminta käynnistyi vuonna 2026 ja fyysiset toimitilat tulevat käyttöön keväällä 2027. Hyvinvointipalvelut jatkaa toiminnan kehittämistä ja raportoi etenemisestä toimielimille normaalin seurannan yhteydessä.

Valmistelija — Hyvinvointijohtaja Matti Kettunen
puh. 044 778 0247, sähköposti: etunimi.sukunimi(a)asikkala.fi

Esittelijä — Hyvinvointijohtaja Kettunen Matti

Päätösehdotus — Hyvinvointilautakunta hyväksyy hyvinvointipalveluiden vastineen vuoden 2025 tarkastuslautakunnan arviointikertomukseen ja toimittaa sen edelleen kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Päätös — Ehdotus hyväksyttiin.